

Ο κύριος της θάλασσας, Κυριακή Θ΄ Μ

Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου

Κυριακή Θ΄ Ματθαίου (Ματθ. 14΄, 22-34)

Ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἅγιον Ματθαῖον τὸν Εὐαγγελιστὴν
ὁμιλία ν΄

α΄. Γιατὶ ἀνεβαίνει στὸ βουνό; Γιατὶ μᾶς διδάσκει, ὅτι εἶναι καλὴ ἢ ἐρημιὰ καὶ ἢ μοναξιὰ, ὅταν πρέπη νὰ προσευχηθοῦμε στὸ θεό. Γι' αὐτὸ φεύγει ἀδιάκοπα στὶς ἐρημιές κι ἐκεῖ πολλές φορές περνᾷ τὴ νύχτα του μὲ προσευχή. Μᾶς διδάσκει νὰ ἐπιδιώκωμε στὶς προσευχές μας τὴ γαλήνη ποὺ προσφέρει ἡ ὥρα κι ὁ τόπος. Μητέρα τῆς ἡσυχίας εἶναι ἡ ἔρημος, καὶ γαλήνη καὶ λιμάνι, μᾶς προφυλάγει ἀπὸ τοὺς θορύβους.

Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἐκεῖνος ἔπαιρνε τὸ δρόμο τοῦ βουνοῦ. Καὶ οἱ μαθηταὶ ταλαπωροῦνται πάλι κι ὑπομένουν τρικυμία ὅπως καὶ προηγούμενα μόνο ποὺ τότε ἦταν μαζί τους στὸ πλοῖο, ἐνῶ τώρα εἶναι μόνοι τους. Ἦρεμα καὶ προσεκτικὰ τοὺς κοιτάζει καὶ τοὺς μεταφέρει στὰ ψηλότερα καὶ στὴν γνήσια ἀντιμετώπιση ὅλων. Γι' αὐτὸ, ὅταν ἦταν νὰ κινδυνέψουν γιὰ πρώτη φορὰ ἦταν μαζί τους μόνο ποὺ κοιμόταν, ὥστε νὰ τοὺς βοηθήσει ἀμέσως. Τώρα ὅμως δὲν τὸ κάνει αὐτό, ἐπειδὴ θέλει νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ σὲ ἀνώτερη ὑπομονή. Ἀλλὰ φεύγει καὶ ἐπιτρέπει στὴ μέση τῆς θάλασσας νὰ σηκωθῇ ἡ τρικυμία, ὥστε ἀπὸ πουθενὰ νὰ μὴν περιμένουν ἐλπίδα

σωτηρίας καὶ τοὺς ἀφήνει ὅλη τὴ νύχτα νὰ ταλαιπωροῦνται, ξυπνῶντας τὴν καρδιά τους ἀπὸ τὸ λήθαργό της. Λήθαργος εἶναι ὁ φόβος ποὺ προκαλεῖ ἢ τρικυμία καὶ ἡ δύσκολη περίσταση. Μαζὶ μὲ τὸ ξύπνημα τοὺς κάνει νὰ ἐπιθυμήσουν περισσότερο τὴν παρουσία του καὶ νὰ τὸν θυμοῦνται ἀδιάκοπα. Γι' αὐτὸ δὲν ἤρθε ἀμέσως κοντὰ τους. Τὴν τετάρτη φυλακὴ τῆς νύκτας, λέει ὁ Εὐαγγελιστής, πῆγε σ' αὐτοὺς περπατῶντας πάνω στὴ θάλασσα. Ἦθελε νὰ τοὺς διδάξῃ νὰ μὴ ζητοῦν ἄμεση λύση τῶν δεινῶν τους ἀλλὰ νὰ ὑπομένουν μὲ γενναιότητα ὅ,τι τοὺς τύχαινε. Καὶ ἀκριβῶς ὅταν τοὺς γεννήθηκε ἡ ἐλπίδα ὅτι θ' ἀπαλλαγοῦν, τότε δυνάμωσε πάλι ὁ φόβος. Ὅταν τὸν εἶδαν οἱ μαθηταὶ νὰ περπατᾷ πάνω στὴ θάλασσα ταραχτήκαν, λέγοντας πὼς εἶναι φάντασμα κι ἔβαλαν κραυγὴ ἀπὸ τὸ φόβο τους. Πάντοτε κάνει τὸ ἴδιο. Ὅταν εἶναι νὰ διαλύσῃ δεινά, προσθέτει ἄλλα βαρύτερα καὶ πιὸ φοβερά. Αὐτὸ ἐγένεε καὶ τότε. Μαζὶ μὲ τὸ χειμῶνα τοὺς ἐτάραξε καὶ τὸ θέαμα ὅχι λιγώτερο ἀπὸ τὸ χειμῶνα. Γι' αὐτὸ οὔτε τὸ σκοτάδι διέλυσε οὔτε φανέρωσε ἀμέσως τὸν ἑαυτό Του. Τοῦ γύμναζε, ὅπως εἶπα, μὲ τὴ συνέχεια τῶν φόβων καὶ τοὺς ἐδίδασκε νὰ εἶναι καρτερικοί. Τὸ ἴδιο ἔκαμε καὶ στὴ περίπτωση τοῦ Ἰώβ, ὅταν ἦταν νὰ σταματήσῃ τὸν πειρασμό. Τότε ἐπέτρεψε νὰ ρθοῦν τὰ χειρότερα. Δὲν ἐννοῶ τὸ θάνατο τῶν παιδιῶν ἢ τὰ λόγια τῆς γυναίκας του ἀλλὰ τὶς βρισιῆς τῶν δούλων καὶ τῶν φίλων του. Κι ὅταν ἦταν νὰ ἀρπάξῃ τὸν Ἰακώβ ἀπὸ τὴ ταλαιπωρία του στὴν ξένη χώρα, τότε ἄφησε νὰ δημιουργηθῇ καὶ νὰ γίνῃ μεγαλύτερη ταραχὴ. Γιατὶ κι ὁ προστάτης του τὸν ἔπιασε καὶ τὸν ἀπειλοῦσε μὲ θάνατο, κι ὅταν ὕστερ' ἀπ' αὐτὸν ἦταν νὰ τὸν διαδεχθῇ ὁ ἀδελφός του, τὸν ἀπέιλησε μὲ τὸν μεγαλύτερο κίνδυνο. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸ καὶ μακροχρόνιος καὶ ἔντονος νὰ εἶναι ὁ πειρασμός. Ἐπιτείνει ὁ θεὸς τὶς δοκιμασίαις τῶν δικαίων, ὅταν πλησιάζῃ ἢ ἔκβαση τοῦ ἀγῶνα τους, θέλοντας νὰ τοὺς προσπορίσῃ περισσότερο κέρδος. Τὸ ἴδιο ἔκαμε καὶ στὸν Ἀβραάμ, ὀρίζοντάς του τελευταῖον ἄθλο τὴ θυσία τοῦ παιδιοῦ του. Ἔτσι μπορεῖ νὰ ὑποφέρει κανένας τὰ ἀνυπόφορα ὅταν ἔρχονται στὸ τέλος κι ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπ' αὐτὰ εἶναι κοντὰ. Αὐτὸ λοιπὸν ἔκαμε καὶ τότε καὶ δὲ φανέρωσε πρῶτύτερα ὁ Χριστὸς τὸν ἑαυτό του, ὥσπου ἔβαλαν κραυγὴ. Ὅσο περισσότερο ἐπιτεινόταν ἡ ἀγωνία τους, τόσο μὲ χαρὰ μεγαλύτερη δέχτηκαν τὴν παρουσία του. Ἐπειτα, ὅταν ἐφώναζαν, λέει, Ἀμέσως τοὺς μίλησε ὁ Χριστός, «θάρρος. Ἐγὼ εἶμαι. Μὴ φοβᾶστε». Αὐτὸς ὁ λόγος ἔδιωξε τὸν φόβο τους καὶ τοὺς ἔκαμε ν' ἀναθαρρήσουν. Ἐπειδὴ μὲ τὰ μάτια τους δὲν τὸν καταλάβαιναν ἀπ' τὸ παράδοξο βᾶδισμα καὶ τὴ δύσκολη στιγμή,

φανερώνεται ἀπὸ τῆ φωνῆ. Κι ὁ Πέτρος, ὁ ζωηρὸς σὲ ὅλα καὶ πιὸ βιαστικὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους δὲν κρατιέται. Ἄν εἶσαι σύ, Κύριε, πρόσταξε με νὰ θρῶ κοντὰ σου πάνω στὸ νερό. Δὲν εἶπε προσευχήσου καὶ παρακάλεσε ἀλλὰ πρόσταξέ με. Βλέπετε ζωηρότητα καὶ πίστη; Μ' ὅλο πού σὲ πολλὰ αὐτὴ τὸν κάμει νὰ κινδυνεύη, γιατί ζητᾶ πέρα ἀπ' τὸ μέτρο. Κι ἐδῶ πολὺ μεγάλο ζήτησε, μόνο ἀπὸ ἀγάπη, ὄχι γιὰ ἐπίδειξη. Δὲν εἶπε πρόσταξε με νὰ βαδίσω στὰ νερά, ἀλλὰ πρόσταξε με νὰ θρῶ κοντὰ σου. Κανένας δὲν ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπ' αὐτὸν τὸν Ἰησοῦ. τὸ ἴδιο ἔκαμε καὶ μετὰ τὴν ἀνάσταση. Δὲν κρατήθηκε νὰ θρῆ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ἔτρεξε πρῶτος. Καὶ δὲ δείχνει τὴν ἀγάπη μόνο παρὰ καὶ τὴν πίστη. Γιατὶ δὲν πίστεψε μονάχα ὅτι μπορεῖ ὁ Χριστὸς νὰ περπατᾶ πάνω στὴ θάλασσα ἀλλὰ ὅτι μπορεῖ καὶ σ' ἄλλους νὰ δώσῃ αὐτὴ τὴ δύναμη καὶ θέλει ἀμέσως νὰ βρεθῆ κοντὰ του. Ἐκεῖνος τοῦ εἶπε, ἔλα. Κατέβηκε τότε ὁ Πέτρος ἀπὸ τὸ πλοῖο, περπάτησε πάνω στὸ νερὸ καὶ πῆγε πρὸς τὸν Ἰησοῦ. Βλέποντας ὅμως ἰσχυρὸ τὸν ἀέρα, φοβήθηκε κι ὅταν ἄρχισε νὰ βουλιάζῃ, ἔβγαλε δυνατὴ κραυγὴ· Κύριε σῶσε με. Ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς ἄπλωσε τὸ χέρι του καὶ τὸν ἔπιασε. Γιατὶ δίστασες, ὀλιγόπιστε; Αὐτὸ εἶναι πιὸ παράδοξο ἀπὸ τὸ πρῶτο. Γι' αὐτὸ γίνεται δεῦτερο. Ὅταν ἔδειξε πὼς εἶναι Κύριος τῆς θάλασσας, τότε ὁδηγεῖ καὶ στὸ μεγαλύτερο θαῦμα. Τότε μόνο τοὺς ἀνέμους ἐπιτίμησε τώρα καὶ ὁ ἴδιος βαδίζει καὶ σ' ἄλλον δίνει τὴ δύναμη νὰ κάνῃ τὸ ἴδιο. Ἄν αὐτὸ πρόσταζε νὰ γίνῃ ἀπὸ τὴν ἀρχή, ὁ Πέτρος δὲ θὰ τὸ δεχόταν ὅμοια, γιατί δὲν εἶχε ἀποκτήσει ἀκόμα τόση πίστη.

β. Για ποῖο λόγο τὸ ἐπέτρεψε ὁ Χριστὸς; Ἄν τοῦ ἔλεγε, Δὲν μπορεῖς, μπορεῖ νὰ ἔφερνε ἀντίρρηση, ἐπειδὴ ἦταν ζωηρός. Γι' αὐτὸ ἀφήνει νὰ πεισθῆ ἀπὸ τὰ πράγματα, γιὰ νὰ γίνῃ φρονιμώτερος στὸ μέλλον. Οὔτε ἔτσι δὲ σταματᾶ. Κατεβαίνει καὶ παραδίδεται στὸν κλυδωνισμό· δοκίμασε φόβο· τὸν κλυδωνισμό τὸν προξένησε ἡ τρικυμία, τὸ φόβο ὁ ἀνεμος. Ὁ Ἰωάννης γράφει ὅτι ἠθέλαν νὰ τὸν πάρουν στὸ πλοῖο κι ἀμέσως τὸ πλοῖο προσέγγισε στὴ γῆ, ὅπου κατευθύνονταν. Καὶ λέει τὸ ἴδιο ἀκριβῶς. Ὡστε ἐνῶ ἦταν νὰ βγοῦνε στὴ γῆ, μπῆκε στὸ πλοῖο. Κατέβηκε λοιπὸν ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ πήγαινε σ' ἐκεῖνον. Δὲ χαιρόταν τόσο, πού περαπατοῦσε πάνω στὰ νερά, ὅσο γιατί πήγαινε κοντὰ σ' ἐκεῖνον. Κι ἐνῶ νίκησε τὸ μεγαλύτερο, κακοπαθεῖ ἀπὸ τὸ λιγώτερο, τὴν ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου, ὄχι τῆς θάλασσας. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνθρώπινη φύση· πολλὲς φορὲς πετυχαίνει τὰ μεγάλα, ἐνῶ ἀποτυχαίνει στὰ μικρά.

Ὅ,τι ἔπαθε ὁ Ἡλίας μὲ τὴν Ἰεζάβελ, ὅτι ὁ Μωϋσῆς μὲ τὸν

Αιγύπτιο κι ὁ Δαυΐδ μὲ τὴ Βηρσαβεέ. Ἔτσι κι αὐτός. Ἐνῶ ὁ φόβος ἦταν ἀκόμα στὸ κορῦφωμά του, ἔκαμε θάρρος νὰ περπατήσῃ στὰ νερά. Στὸ φύσημα ὅμως τοῦ ἀνέμου δὲν μπόρεσε πιά νὰ σταθῇ, καὶ μάλιστα ἐνῶ ἦταν κοντὰ στὸ Χριστό. Ἀπ' αὐτὸ φαίνεται ὅτι δὲν ὠφελεῖ νὰ εἶσαι κοντὰ στὸ Χριστὸ ἂν δὲν πιστεύῃς. Αὐτὸ καὶ τὴν ἀπόσταση τοῦ Δασκάλου δείχνει ἀπὸ τὸ μαθητὴ καὶ ἡσύχασε καὶ τοὺς ἄλλους. Γιατὶ ἂν θύμωσαν μὲ τοὺς δύο ἀδελφούς, πολὺ περισσότερο θὰ θύμωσαν ἐδῶ. Δὲν εἶχαν ἀκόμα ἀξιωθῆ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Ἐπειτα ἄλλαξαν. Παντοῦ παραχωροῦν τὰ πρωτεῖα στὸν Πέτρο καὶ στὶς ὁμιλίες πρὸς τὸ λαὸ αὐτὸν βάζουν μπροστά, ἂν καὶ ἦταν τραχύτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Γιατὶ τώρα δὲν πρόσταξε τοὺς ἀνέμους νὰ σταματήσουν, ἀλλὰ ἄπλωσε ὁ ἴδιος τὸ χέρι καὶ τὸν ἔπιασε; Γιατὶ ἦταν ἀνάγκη νὰ πιστέψῃ ἐκεῖνος. Ὅταν ὑστεροῦμε ἐμεῖς, ἀδρανεῖ ὁ Θεός. Δείχνοντας ὅ τι τὴ μεταβολὴ δὲν τὴν ἔκαμε τὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου ἀλλὰ ἡ ὀλιγοπιστία του, τοῦ λέει. Γιατὶ δίστασες, ὀλιγόπιστε; Ὅστε ἂν δὲν ἀσθενοῦσε ἡ πίστη, θ' ἀντιστεκόταν λεύκολα καὶ στὸν ἄνεμο. Γι' αὐτὸ κιόλα τὸν πιάνει ἀπ' τὸ χέρι κι ἀφήνει νὰ φυσᾷ, δείχνοντας ὅτι σὲ τίποτα αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει, ὅταν ἡ πίστη εἶναι σταθερὴ. Καὶ ὅπως τὸ μικρὸ πουλί, ποὺ βγαίνει μιὰ στιγμή ἀπ' τὴ φωλιὰ κι εἶναι νὰ γκρεμιστῇ, τὸ ἀρπάζῃ ἡ μάννα του στὰ φτερά της καὶ τὸ φέρνει στὴ φωλιὰ πάλι, ἔτσι ἔκαμε κι ὁ Χριστός. Ὅταν μπῆκαν στὸ πλοῖο, κόπασε ὁ ἄνεμος. Πρὶν ἀπὸ τοῦτο ρωτοῦσαν ποιὸς εἶναι αὐτός ὁ ἄνθρωπος ποὺ τὸν ἀκοῦν οἱ ἄνεμοι κι ἡ θάλασσα. Τώρα δὲ λένε ἔτσι. Αὐτοὶ ποὺ ἦσαν στὸ πλοῖο ἤρθαν καὶ τὸν προσκύνησαν, γράφει, καὶ τοῦ εἶπαν. Εἶναι ἀληθινὰ γιὸς τοῦ Θεοῦ. Βλέπετε πῶς βαθμιαῖα τοὺς ἀνέβασε ὅλους ψηλότερα; Κι ἀπὸ τὸ βάδισμα πάνω στὴ θάλασσα κι ἀπὸ τὴ διαταγὴ του σὲ ἄλλον νὰ κάμῃ τὸ ἴδιο, κι ἀπὸ τὴ διάσωση ἐκείνου ποὺ κινδύνευε, πολλὴ πίστη προξενήθηκε. Τότε ἐπετίμησε τὴ θάλασσα· τώρα δὲν τὴν ἐπιτιμᾷ· μὲ ἄλλον τρόπο ἀνώτερο δείχνει τὴ δύναμή του. Γι' αὐτὸ κι ἔλεγον. Εἶσαι ἀληθινὰ Γιὸς τοῦ Θεοῦ. Μήπως τοὺς ἐμάλλωσε ἐπειδὴ τὸ εἶπαν αὐτὸ; Ἀντίθετα, ἐπιβεβαίωσε τὸ λόγο, θεραπεύοντας μὲ μεγαλύτερη ἐξουσία, κι ὅχι ὅπως πρῶτα, ὅσους πλησιάζουν. Πέρασαν ἀπέναντι λέει ὁ Εὐαγγελιστής, κι ἤρθαν στὴν Γεννησαρέτ. Καὶ ὅταν τὸν κατάλαβαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἔστειλαν σ' ὅλη τὴν περιοχὴ καὶ τοῦ ἔφεραν ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς καὶ παρακαλοῦσαν ν' ἀγγίσουν τὴν ἄκρη τοῦ ρούχου του. Κι ὅσοι ἄγγισαν σώθηκαν. Οὔτε τὸν πλησίαζαν ὅπως προηγούμενα. Δὲν τὸν τραβοῦσαν στὰ σπίτια τους, οὔτε

ζητοῦσαν ν' ἀγγίζουσιν τὸ χέρι του ἢ μὲ τὸ λόγο του νὰ διατάζη. Ἀλλὰ ζητοῦσαν τὴν θεραπεία μὲ τρόπο ἀνώτερο πνευματικώτερο καὶ μὲ περισσότερη πίστη. Τὸν τρόπο αὐτὸ τὸν δίδαξε ἡ γυναίκα μὲ τὴν αἱμορραγία καὶ θέλοντας ὁ Εὐαγγελιστὴς νὰ δείξη ὅτι εἶχε ἔρθει στὰ μέρη αὐτὰ ἔπειτα ἀπὸ πολὺν καιρὸ, μᾶς λέει ὅτι Μόλις πῆραν εἶδηση οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ἔστειλαν γύρω καὶ τοῦ ἔφεραν ὄλους τοὺς ἄρρωστους. Ὁ καιρὸς ὅμως ὄχι μόνο τὴν πίστη δὲν ἔσβησε, ἀλλὰ καὶ μεγαλύτερη τὴν ἔκαμε καὶ τὴ διατήρησε. Ἄς ἀγγίσωμε λοιπὸν κι ἐμεῖς τὴν ἄκρη τοῦ ρούχου του. Ἄς μὴ ξεχνοῦμε καλύτερα, ὅτι τὸν ἔχομε ὅλον στὴ διάθεσή μας. Ἴδου καὶ τὸ σῶμα του ἐδῶ ἐμπρὸς μας. Ὅχι μονάχα τὸ ρούχο, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα του. Καὶ ὄχι μόνο γιὰ νὰ τὸν ἀγγίσωμε ἀλλὰ καὶ νὰ φᾶμε καὶ νὰ τὸν πάρωμε μέσα μας. Ἄς πλησιάσωμε λοιπὸν μὲ πίστη, καθένας πού ἔχει ἀσθένεια. Ἄν αὐτοὶ πού ἄγγισαν τὸ ρούχο, ἄντλησαν τόση δύναμη, πόσο περισσότερη θὰ πάρουν αὐτοὶ πού τὸν κατέχουν ὀλόκληρο; Καὶ δὲν ἐνδιαφέρει μόνο τὸ νὰ λάβωμε ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ προσέλθωμε μὲ πίστη καὶ νὰ τὸν ἀγγίσωμε μὲ καθαρὴ καρδιά, νὰ αἰσθανθοῦμε ἔτσι, ἀφοῦ θὰ δεχθοῦμε μὲ τὸν ἴδιο τὸ Χριστό. Δὲν ἀκοῦτε τὴ φωνή, ἀλλὰ τὸν βλέπετε νὰ κοίτεται μπροστὰ μας. Ἀλλὰ καὶ τὴ φωνὴ του ἀκοῦτε μιλάει μὲ τὸ στόμα τῶν εὐαγγελιστῶν.

γ' Πιστέψετε λοιπὸν, ὅτι καὶ τώρα εἶναι ἐκεῖνο τὸ δεῖπνο, ὅπου κι ὁ ἴδιος εἶχε λάβει μέρος. Σὲ τίποτα δὲν διαφέρει τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Δὲν κάμει τοῦτο ἄνθρωπος κι ἐκεῖνο ὁ ἴδιος, ἀλλὰ ὁ ἴδιος καὶ τὰ δύο. Ὅταν βλέπετε λοιπὸν τὸν ἱερέα νὰ σᾶς κοινωνῇ, μὴ νομίζετε ὅτι εἶναι ὁ ἱερεὺς, ἀλλὰ ὅτι ἀπλώνεται τὸ χέρι τοῦ Χριστοῦ. Κι ὅταν ὁ ἱερεὺς σὲ βαπτίζει, ὁ θεὸς μὲ τὴν ἀόρατη δύναμή του εἶναι πού σοῦ κρατάει τὸ κεφάλι καὶ μήτε ἄγγελος μήτε ἀρχάγγελος μήτε κανένας ἄλλος τολμᾷ νὰ πλησιάσῃ καὶ ν' ἀγγίσῃ. Ἔτσι καὶ τώρα. Ὅταν σὲ ἀναγεννᾷ ὁ θεός, εἶναι δικὴ του δωρεά. Κοιτάξετε αὐτοὺς πού υἱοθετοῦν ἐδῶ, πῶς δὲν ἀναθέτουν σὲ δούλους τοὺς ἀλλὰ παρουσιάζονται οἱ ἴδιοι στὸ δικαστήριον. Ἴδια κι ὁ θεὸς δὲν ἀναθέτει στοὺς ἀγγέλους νὰ κάνουν τὸ δῶρο. Εἶναι παρὼν ὁ ἴδιος καὶ προστάζει. Μὴ φωνάξετε πατέρα πάνω στὴ γῆ. Δὲν τὸ λέει γιὰ νὰ προσβάλωμε ἐκείνους πού μᾶς γέννησαν ἀλλὰ γιὰ νὰ δώσωμε τὴν πρώτη θέσιν ἀπ' ὄλους ἐκείνους σ' αὐτὸν πού μᾶς ἔπλασε καὶ μᾶς ἔγραψε παιδιά του. Αὐτὸς μᾶς μᾶς ἔδωσε μεγαλύτερο δῶρο, ἀφοῦ μᾶς παράθεσε τὸν ἑαυτό του, πολὺ περισσότερο δὲ θὰ μᾶς θεωρήσῃ ἀνάξιους νὰ μᾶς μοιράσῃ τὸ σῶμα του. Ἄς ἀκούσωμε λοιπὸν ὅλοι, ἱερεῖς καὶ λαὸς, γιὰ ποῖο πρᾶγμα κριθήκαμε ἄξιοι.

Ἄς ἀκούσωμε κι ἄς φρίξωμε. Μᾶς ἔκαμε τὸ δῶρο νὰ χορτασθοῦμε ἀπὸ τὶς ἅγιες σάρκες του, ἐθυσίασε γιὰ μᾶς τὸν ἑαυτό του καὶ μᾶς τὸν παραθέτει. Ποιὰ θὰ εἶναι λοιπὸν ἡ ἀπολογία μας, ὅταν, μὲ τέτοια τροφή, κάνουμε τέτοιες ἀμαρτίες; Ὅταν τρῶμε τὸ ἀρνίο καὶ γινόμαστε λυκοὶ, ὅταν τρεφώμαστε μὲ πρόβατο κι ἀπράζωμε ὅπως τὰ λεοντάρια; Τὸ μυστήριον τῆς θ. κοινωνίας ἀπαιτεῖ ν' ἀπέχωμε παντοντινὰ ὄχι μόνο ἀπὸ ἀρπαγὲς ἀλλὰ κι ἀπὸ τὸ ἀπλὸ μῖσος. Τοῦτο εἶναι τὸ μυστήριον τῆς εἰρήνης. Δὲν ἐπιτρέπει νὰ διεκδικοῦμε ὑλικά πράγματα. Γιατὶ ἂν ὁ ἴδιος δὲ λυπήθηκε τὸν ἑαυτό του γιὰ χάρη μας, γιὰ ποιὰ τιμωρία θὰ εἴμαστε ἄξιοι ἡμεῖς νὰ λογαριάζωμε τὰ πράγματα καὶ νὰ μὴ λογαριάζωμε τὴν ψυχὴ μας, ποῦ γιὰ χάρη τῆς ἐκεῖνος δὲ λογάρισε τὸν ἑαυτό του; Καὶ στοὺς Ἰουδαίους ἔδωσε μὲ τὶς ἐορτὲς εὐκαιρίες νὰ θυμοῦνται κάθε χρόνο τὶς εὐεργεσίαις του, σ' ἐμᾶς μὲ τοῦτα τὰ μυστήρια ἔδωσε εὐκαιρία καθημερινή. Μὴ ντρέπεσαι λοιπὸν γιὰ τὸ σταυρό. Αὐτὰ εἶναι δικά μας σεμνώματα, αὐτὰ τὰ μυστήρια τὰ δικά μας.

Αὐτὸ εἶναι τὸ κόσμημα, ποῦ το στολιζόμαστε. Κι ἂν πῶ ὅτι τέντωσε τὸν οὐρανὸ, ὅτι ἄπλωσε τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα, πὼς ἔστειλε προφήτες κι ἀγγέλους, κανένα δὲν εἶναι ἴσο μ' ἐκεῖνο. Ἡ κορωνίδα τῶν ἀγαθῶν εἶναι αὐτό, ὅτι δηλαδὴ δὲν ὑπολόγισε τὸν Γιό του, γιὰ σῶση τοὺς δούλους ποῦ ἀποξενώθηκαν ἀπ' αὐτόν. Κανένας Ἰούδας, λοιπὸν καὶ κανένας Σίμωνα ἄς μὴν πλησιάσῃ σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι: κι οἱ δύο χάθηκαν ἀπὸ τὴ φιλαργυρία τους. Ἄς ἀποφύγωμε αὐτὸ τὸ βάραθρο κι ἄς μὴ νομίζωμε ὅτι μᾶς φτάνει γιὰ τὴ σωτηρία μας ἀφοῦ γδύσωμε τὶς χῆρες καὶ τὰ ὀρφανὰ, ποτήριον ἀπὸ χρυσὸ καὶ ἀδαμαντοποίκλιτο νὰ προσφέρωμε στὴν τράπεζα. Ἄν θέλωμε νὰ τιμήσωμε τὴ θυσία, ἄς προσφέρωμε τὴν ψυχὴ μας ποῦ γι' αὐτὴν θυσιάστηκε. Αὐτὴ νὰ κάμωμε χρυσοῦ. Ἄν αὐτὴ μένει χειρότερη ἀπὸ κόκκαλο καὶ μολύβι κι εἶναι μόνο τὸ σκεῦος χρυσό, ποῖο τὸ ὄφελος; Ἄς μὴ προσέχωμε λοιπὸν αὐτὸ μονάχα, πὼς νὰ προσφέρωμε σκευὴ χρυσᾶ ἀλλὰ καὶ νὰ προέρχωνται ἀπὸ δίκαιους κόπους. Τότε εἶναι πολυτιμότερα ἀπὸ τὰ χρυσᾶ, ὅταν δὲν ἔχουν πλεονεξία. Δὲν εἶναι ἡ Ἐκκλησία χρυσοχοεῖο οὔτε ἀργυροκοπεῖο, ἀλλὰ σύναξη ἀγγέλων. Γι' αὐτὸ ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ ψυχές. Γιὰ χάρη τῶν ψυχῶν δέχεται ὅλα αὐτὰ ὁ θεός. Δὲν ἦταν τότε ἐκεῖνο τὸ τραπέζι ἀπὸ ἀσήμι οὔτε τὸ ποτήρι ἀπὸ χρυσό, ποῦ μ' ἐκεῖνο ἔδωσε ὁ Χριστὸς στοὺς μαθητὰς του τὸ αἷμα του. Ἦσαν ὅλα ἐκεῖνα ἀκριβὰ καὶ φρικτὰ, γιατί ἦσαν γεμᾶτα ἀπὸ πνεῦμα. Θέλεις νὰ τιμήσῃς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Μὴν τὸ περιφρονήσῃς γυμνό. Μήτε νὰ τὸν τιμᾶς ἐδῶ μὲ ροῦχα μεταξωτὰ καὶ ν' ἀδιαφορήσῃς, ὅταν τὸν βλέπῃς νὰ πεθαίνῃ ἔξω ἀπὸ τὴν παγωνιά καὶ τὴ γύμνια. Ὁ

ἴδιος πού εἶπε Αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου, καὶ τὸ ἐπιβεβαίωσε μὲ τὸ λόγο του, εἶπε καὶ τὸ ἄλλο· Μὲ εἶδατε πεινασμένο καὶ δὲ μοῦ δώσατε φαγητό. Καὶ ἀκόμα. Ἄφοῦ δὲν τὸ ἐπράξατε σ' ἕναν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀσήμαντους, δὲν τὸ ἐπράξατε οὔτε σ' ἐμένα. Αὐτὸ δὲν χρειάζεται ροῦχα, ἀλλὰ καθαρὴ ψυχὴ. Ἐκεῖνο ὅμως χρειάζεται πολλὴ φροντίδα. Ἄς μάθωμε λοιπὸν νὰ ζοῦμε πνευματικὰ καὶ νὰ τιμοῦμε τὸ Χριστό, ὅπως ἐκεῖνος θέλει. Γιατὶ ἡ πιὸ εὐχάριστη τιμὴ γιὰ τὸν τιμώμενο εἶναι αὐτὴ πού ὁ ἴδιος θέλει, ὄχι αὐτὴ πού ἐμεῖς νομίζομε. Κι ὁ Πέτρος ἀπέδειξε ὅτι τὸν τιμοῦσε ἐμποδίζοντάς τον νὰ τοῦ πλύνῃ τὰ πόδια· αὐτὸ πού ἔκανε ὅμως ἦταν ἀντίθετο τῆς τιμῆς. Κι ἐσὺ νὰ τὸν τιμᾷς μὲ τὴν τιμὴ, πού ὁ ἴδιος ὤρισε· ξοδεύοντας τὸν πλοῦτο σου στοὺς φτωχοὺς. Δὲν ἔχει ὁ Θεὸς ἀνάγκη ἀπὸ χρυσᾶ σκεύη ἀλλὰ ἀπὸ ψυχὲς χρυσές.

δ'. Δὲ θέλω νὰ ἐμποδίσω νὰ κατασκευάζωνται πολῦτιμα ἀφιερῶματα. Θεωρῶ ὅμως ὅτι μαζὶ μ' αὐτὰ καὶ πρὶν ἀπ' αὐτὰ ἀξίζει νὰ ἀσκοῦμε τὴν ἐλεημοσύνη. Κι αὐτὰ τὰ δέχεται, περισσότερο ὅπως ἐκείνη. Σ' αὐτὰ ὠφελεῖται μόνο αὐτὸς πού προσφέρει, σ' ἐκείνην ὅμως κι αὐτὸς πού δέχεται. Ἐδῶ μπορεῖ νὰ νομιστῇ τὸ πρᾶγμα σὰν ἀφορμὴ φιλοδοξίας, ἐνῶ ἐκεῖ ὅλα εἶναι ἐλεημοσύνη καὶ φιλανθρωπία. Ποιὸ τὸ ὄφελος νὰ εἶναι γεμάτη ἡ τράπεζά του ἀπὸ χρυσὰ ποτήρια κι ὁ ἴδιος νὰ πεθαίνει τῆς πείνας; Χόρτασε πρῶτα τὴν πείνα του καὶ τότε ὡς ἐκ περισσοῦ στόλισε καὶ τὴν τράπεζά του. Ἀφιερώνεις χρυσὸ ποτήρι καὶ δὲν προσφέρεις ἕνα ποτήρι νερό; Τί ὠφελεῖσαι; Κάμει χρυσοκέντητα σκεπάσματα τῆς τράπεζας καὶ δὲν δίνεις στὸν ἴδιο μέρος ἀπαραίτητο γιὰ κατάλυμα, τί κερδίζεις ἀπ' αὐτό; Πέστε μου. Ἄν βλέπαμε κάποιον ποῦ στερεῖται τὴν ἀπαραίτητη τροφή καὶ ἀφίνοντάς τον νὰ εὔρη τρόπο νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν πείνα του, ἐμεῖς ντύναμε μονάχα μὲ ἀσήμι τὸ τραπέζι του, ἄραγε θὰ μᾶς ἀναγνώριζε τὴ χάρη καὶ δὲ θὰ δοκίμαζε μεγαλύτερη ἀγανάκτηση; Κι ἂν τὸν ἐβλέπαμε ντυμένο μὲ κουρέλια καὶ τὸ κρῦο νὰ τὸν παγώνῃ καὶ ἀντὶ νὰ τοῦ δώσωμε ροῦχα τοῦ φτιάχνομαι χρυσοὺς κίονες λέγοντας ὅτι τὸ κάνομε γιὰ νὰ τὸν τιμήσωμε δὲ θὰ ἰσχυριζόταν ὅτι τὸν εἰρωνευόμαστε καὶ δὲ θὰ θεωροῦσε τὸ πρᾶγμα ἔσοχατη ὑβρη; Σκέψου το αὐτὸ καὶ στὴν περίπτωση τοῦ Χριστοῦ. Ὅταν γυρίζῃ πλάνης καὶ ξένος, ἔχοντας ἀνάγκη ἀπὸ στέγη, κι ἐσὺ ἀντὶ νὰ τὸν ὑποδεχτῆς στολίζεις τὰ πατώματα καὶ τοὺς τοίχους καὶ τὰ κιονόκρανα καὶ κρεμᾷς ἀλυσίδες ἀπὸ λαμπάδες ἀσημένιες καὶ καθόλου δὲ θέλης νὰ κοιτάξῃς τὸν ἴδιο πού εἶναι ἀλυσοδεμένος στὸ δεσμωτήριο. Δὲν τὰ λέγω αὐτὰ ἐπειδὴ θέλω νὰ σᾶς ἀνακόψω ἀπὸ τέτοιες φιλοτιμίες, ἀλλὰ νὰ κάμετε αὐτὰ μαζὶ

μ' ἐκεῖνες, ἢ μᾶλλον γιὰ νὰ σᾶς συστήσω νὰ κάνετε αὐτὰ πρὶν ἀπ' αὐτές. Κανένας δὲν κατηγορήθηκε, ἐπειδὴ δὲν ἐνδιαφέρθηκε γι' αὐτά. Γιὰ τὴν παραμέληση ὅμως τῶν ἄλλων αἰωρεῖται ἡ ἀπειλὴ τῆς γέενας καὶ τῆς ἄσβηστης φωτιᾶς καὶ ἡ τιμωρία μαζί μὲ τοὺς δαίμονες. Μὴ στολίζης λοιπὸν τὸ νὰ τὴ στιγμὴ πού ἀδιαφορεῖς γιὰ τὴ θλίψη τοῦ ἀδελφοῦ σου. Αὐτὸς εἶναι ἀπὸ κεῖνον ἀνώτερος νὰός. Καὶ τὰ κειμήλια αὐτὰ θὰ μπορέσουν νὰ τ' ἀφαιρέσουν καὶ βασιλιᾶδες ἄπιστοι καὶ τύραννοι καὶ λησταί. Ὅσα ὅμως προσφέρεις στὸν πεινασμένο ἀδελφό σου, καὶ τὸν ξένο καὶ τὸν γυμνὸ οὔτε ὁ ἴδιος ὁ διάβολος δὲν μπορεῖ νὰ τὰ κλέψῃ, ἀλλὰ παραμένουν σὲ θησαυροφυλάκιο ἀπαραβίαστο. Γιατὶ λοιπὸν αὐτὸς λέγει Τοὺς φτωχοὺς πάντα τοὺς ἔχετε μαζί σας, ἐμένα ὄχι πάντα; Γι' αὐτὸ περισσότερο νὰ ἐλεοῦμε, γιὰτὶ δὲ θὰ τὸν ἔχωμε πάντα κοντὰ μας πεινασμένο ἀλλὰ στὴν παροῦσα ζωὴ μονάχα. Ἄν θέλῃς μάλιστα νὰ καταλάβῃς ὅλο τὸ νόημα τοῦ λόγου, μάθε ὅτι αὐτὸ δὲν εἰπώθηκε στοὺς μαθητὰς –κι ἅς νομίζεται ἔτσι– ἀλλὰ στὴν ἄρρωστη γυναῖκα. Ἐπειδὴ δὲν ἦταν ἀκομα σὲ κατάσταση τελειότητος κι οἱ μαθηταί του τῆς ἔφεραν δυσκολίες, θέλοντας νὰ τὴν κερδίσῃ τῆς μιλοῦσε ἔτσι. Ἐπειδὴ τὰ εἶπε αὐτὰ γιὰ νὰ τὴν ἐνισχύσῃ, πρόσθεσε. Γιατὶ ταλαιπωρεῖται τὴν γυναῖκα; Κι ἐπειδὴ ἔχομε κι ἐκεῖνον πάντα μαζί μας, λέγει. Ἐγὼ εἶμαι μαζί σας ὅλες τὶς μέρες ὡς τὴν συντέλεια τῆς ζωῆς. Ἀπ' αὐτὰ φαίνεται, ὅτι γιὰ τίποτ' ἄλλο δὲν τὰ ἔλεγε αὐτὰ παρὰ μόνο νὰ μὴν καταμαράνη ἡ ἐπιτήρηση τῶν μαθητῶν τὴν πίστη τῆς γυναίκας πού παρουσιάστηκε τότε. Ἄς μὴ συζητοῦμε τώρα γι' αὐτὰ πού γιὰ κάποιο λόγο ἔχουν λεχθῆ. Ἀλλὰ ἅς διαβάσωμε ὅλους τοὺς νόμους πού ἔβαλε στὴ Καινὴ καὶ στὴν Παλαιὰ γιὰ τὴν ἐλεημοσύνη κι ἅς δείξωμε γι' αὐτὴ μεγάλο ἐνδιαφέρον. Αὐτὸ καθαρίζει ἀμαρτίες. Δῶστε ἐλεημοσύνη κι ὅλα θὰ γίνουν καθαρὰ. Αὐτὸ εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ τὴ θυσία. Ἐλεημοσύνη θέλω καὶ ὄχι θυσία. Αὐτὸ ἀνοίγει τοὺς οὐρανοὺς. Οἱ προσευχῆς σου καὶ οἱ ἐλεημοσύνες σου ἀνέβηκαν κοντὰ στὸ θεὸ δική σου ὑπόμνηση. Αὐτὸ εἶναι πιὸ ἀπαραίτητο ἀπὸ τὴν παρθενία. Ἐτσι ἀποδώχτηκαν ἐκεῖνες ἀπὸ τὸ νυμφῶνα, ἔτσι οἱ ἄλλες ὠδηγήθηκαν σ' αὐτόν. Ὅλα αὐτὰ ἅς τὰ κάνωμε συνείδησή μας κι ἅς σπεύρωμε μὲ φιλοτιμία, γιὰ νὰ θερίσωμε μὲ περισσότερὴ ἀφθονία. Ἐτσι θὰ ἐπιτύχωμε τὰ μελλοντικὰ ἀγαθὰ μὲ τὴ χάρη καὶ τὴ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σ' αὐτόν ἀνήκει ἡ δόξα στὸ αἶῶνα. Ἀμήν.

Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονυσίου

Πατερικὸν Κυριακοδρόμιον

Τόμος Δεύτερος

Άθῆναι 1969
σελ.218-227